

Válság – politika – tudomány
A MAGYAR POLITIKATUDOMÁNY TÁRSASÁG XXVI.
VÁNDORGYŰLÉSE

(online konferencia)
2021. június 03 – 04. (csütörtök, péntek)
Debreceni Egyetem

Felhívás

A 2020. év kétségkívül a COVID-19 járványról szólt. A pandémia érintette a társadalom minden rétegét, alapvetően változtatta meg nem csak a mindennapokat, hanem a politika, az intézmények, a kormányzás és a kommunikáció működését is. A világjárvány kihívásai és a nyomában megszülető politikai döntések azt az érzést keltik, hogy visszavonhatatlanul valamilyen választóvonalhoz érkeztünk, és valami radikálisan újnak kell következnie. A mai kor jellemző értelmezése ennek megfelelően a válság, amely eredeti görög értelmében is azt a helyzetet jelölte, amikor az alternatívák kiéleződnek, a korábbi állapot már nem fenntartható, így vagy úgy el kell dőlnie a kérdéseknek. A mai válság sajátossága, hogy az élet minden területén érezteti hatását, ezért következményeit általános összefüggéseiben kell újragondolni.

Egyrészt az egészségügyi veszélyhelyzet és a nyomában kihirdetett kivételes állapot, a rendőrség és a katonaság különleges hatáskörökkel való felruházása, a döntéshozást lassító és az ellenőrzést gyakorló folyamatok, illetve intézmények kiiktatása, másrészt az alapvető emberi jogok és polgárjogok korlátozása, a szakértelemre való hivatkozás politikai viták helyére lépése, a szabad véleménynyilvánítás és tiltakozás lehetetlensége eminens politikai kérdésekként jelennek meg. A válság ezen kívül olyan egzisztenciális tehertételekkel és bizonytalanságokkal jár együtt, mint a munkahelyek és bevételek elvesztése, amelyek szinte mindenütt felelősítették a politika és a nemzetállamok szerepét, miközben globális gazdasági és társadalmi válság fenyeget. Az államok a „Health and Order” programjával léptek fel, miközben a lakosság körében terjednek a különböző apokaliptikus látomások.

A tömeges félelmek és a „pániknyelv” ellensúlyozására a politikai kommunikációt szinte mindenütt kiegészítették fegyveres erőkkel és a tudomány képviselőivel, akiknek elsődleges feladata, hogy a cselekvőképességet és az események feletti kontroll képességét sugallják. A jelenlegi válság az irracionális félelmek és a populista válaszok, a tudományos ismereteken alapuló válságkezelés és kompetens technokrácia sajátos elegyét mutatja, amely izgalmas politikatudományi értelmezések és elemzések alapját adja. A válságok paradox sajátossága, hogy magukban hordozzák az újragondolás és újjáépítés lehetőségét, ami azonban mindig intellektuális kihívás.

Triviálisnak hathat az a kijelentés, hogy a válság stimulálja, vagy egyenesen kikényszeríti a társadalomtudományi reflexiót. Minden válságként megélt helyzet arra indít, hogy átgondoljuk helyzetünket, visszanézzünk arra a folyamatra, amelyet a jelen időpillanatig megtettünk, és a lehetséges opciókat számba véve, minden nehézség ellenére is számot vessünk a jövővel. Nem csupán az a kérdés, hogy milyen politikai folyamatok zajlanak Magyarországon és a világban, hanem az is, hogy ezek a folyamatok – ideértve az intézményi kereteket, a közpolitikai

trendeket, a politikai vezetés és kommunikáció stílusát – mennyire mutatkoznak stabilnak vagy átmenetinek.

A Magyar Politikatudományi Társaság 26. Vándorgyűlésének témaválasztásával a mai korszak válságérzékelésére akarunk reflektálni. A mostani szemle elsődleges, sokszínű megközelítést lehetővé tevő célja, hogy a politika válságjelenségein túl feltárja a politikára közvetlenül vagy közvetetten ható válságtendenciákat, illetve azok rövid és hosszú távú következményeit.

Szekciólista:

1. A globális válságok és a biopolitika
2. Kivételes állapot és válság – Carl Schmitt-től Giorgio Agambenig
3. Alkotmányosság, emberi jogok, szabadságjogok válság idején
4. Közpolitika és válságkezelés
5. Technokrácia, szakértelem, válságkezelés
6. A társadalomtudományok koronavírus idején
7. Politikai vezetés és döntéshozatal válsághelyzetben
8. A válság gazdasági és társadalmi következményei
9. Válság és politikai kommunikáció
10. Döntéshozatal és válságkezelés az Európai Unióban
11. A Globális Dél és a pandémia, nemzetközi szervezetek a COVID-19 szorításában
12. Választások és választók a COVID árnyékában: közvélemény, választások és azok hatásai
13. A helyi és regionális kormányzás válsághelyzetben
14. COVID and politics

Jelentkezési feltételek:

Az előadók **2021. április 25-ig** jelentkezhetnek a tervezett előadás rövid (legfeljebb 250 szavas) összefoglalójával (absztraktjával) a választott szekció vezetőjénél. Az absztraktok befogadásáról a szekcióvezetők döntenek. A szekciók paneljeit a szekcióvezetők határozzák meg. A konferenciára teljes panellel (4–5 absztrakt) is lehet jelentkezni.

Szervezőbizottság:

Balogh László Levente (Debreceni Egyetem), a Szervezőbizottság elnöke,
Dobos Gábor, (Társadalomtudományi Kutatóközpont, Nemzeti Közszolgálati Egyetem), a Szervezőbizottság alelnöke,
Arató Krisztina (ELTE ÁJK), a Magyar Politikatudományi Társaság elnöke,
Szabó Andrea (Társadalomtudományi Kutatóközpont, ELTE ÁJK), a Magyar Politikatudományi Társaság főtitkára.

MAGYAR POLITIKATUDOMÁNYI TÁRSASÁG
HUNGARIAN POLITICAL SCIENCE ASSOCIATION

Szekciók

1. A globális válságok és a biopolitika

Szekcióvezető:

Antal Attila

(adjunktus, ELTE ÁJK Politikatudományi Intézet; koordinátor, Politikatörténeti Intézet
Társadalomelméleti Műhely)

E-mail: antal.attila@ajk.elte.hu

Beléptünk a válságok korszakába: a globális kapitalizmus visszatérő gazdasági és pénzügyi válságai, az Európai Unió véget nem érő válságai, a globális klíma- és ökológiai válság, a menekült- és bevándorlási válság és legújabban a koronavírus okozta járványügyi, gazdasági és társadalmi válság határozza meg a mindennapjainkat. Ezek a jelenségek korántsem újak, azonban a 21. század első évtizedeiben értünk el egy olyan periódusba, amikor egyrészt megerősödött a különféle válságok intenzitása, másrészt egymásra rakódott a válságok hatása. Abban a tekintetben ugyanakkor egészen biztosan fordulópont következett be, hogy immáron „biopolitikai válságokról” beszélhetünk: vagyis a rétegződő válságok olyan mértékben érték el az emberi mindennapjait és kezdték el azokat hihetetlen mértékben befolyásolni, amire a társadalmak nem voltak felkészülve, felkészítve. Meg kell említeni azt is, hogy a biopolitika abból a szempontból is meghatározza korszakunkat, hogy a sokféle válságot kezelni próbáló kormányzatok már jó ideje rájöttek arra, hogy politikai szempontból elsősorban a válságok megoldása, hanem azok átpolitizálása, generálása a kifizetődő.

A kormányzatok mind a válságok megoldásában (például: globális megfigyelési rendszerek, a pandémiával együtt járó szigorítások, rendkívüli jogrend bevezetése), mind azok további generálásában (például: a menekült- és bevándorlás ellenes kampányok) alkalmaznak biopolitikai eszközöket. Sokáig a főáramú politikatudomány és társadalomtudományok nem minden tekintetben támaszkodtak a kritikai megközelítések, így a biopolitikai elemzés tárházára. A szekció célja a biopolitikai megközelítés és elemzés hazai recepciójához való hozzájárulás. A szekció a lehető legszélesebb értelemben kíván foglalkozni a válságok biopolitikai sajátosságaival, ezért minden olyan absztraktot befogad, amely a politika- és a társadalomtudomány, a természettudomány eszközeivel tekintenek rá a globális válságokra, és azok biopolitikai aspektusait mutatják be.

MAGYAR POLITIKATUDOMÁNYI TÁRSASÁG
HUNGARIAN POLITICAL SCIENCE ASSOCIATION

2. Kivételes állapot és válság – Carl Schmitt-től Giorgio Agambenig

Szekcióvezető:

Balázs Zoltán

(egyetemi tanár, Budapesti Corvinus Egyetem; kutatóprofesszor, Társadalomtudományi
Kutatóközpont Politikatudományi Intézet)

E-mail: zoltan.balazs@uni-corvinus.hu

Már a 2008-as gazdasági válság nyomán élénk érdeklődés mutatkozott a politika- és alkotmányelméleti szakirodalomban a normálállapot(ok) és a kivételes vagy rendkívüli politikai és jogi helyzet értelmezése iránt, s ezt a járvány okozta szituáció tovább növelte. Mindehhez a korai Schmitt-Kelsen-vita megteremtette a kereteket, s erre is számos új reflexió született. Ismét releváns kérdés, hogy ki is a szuverén politikai értelemben, mit jelentenek a kulcsfogalmak a mai környezetben, térben és időben hogyan különíthető el a rendkívüli és a normálállapot, átalakulnak-e a hatalmi ágak funkciói, fenntartható-e azok valamilyen egyensúlya, miként működtethető a demokratikus döntéshozatal, milyen jogi innovációk születtek, milyen támpontokat kínál a jog- és politikatörténet, valamint a genealógia a mai helyzet megértéséhez. A szekció ilyen kérdésekhez vár hozzászólásokat, elsősorban elméleti téren, de nem csak magyar, hanem komparatív perspektívában. Szívesen látunk politikaelmélettel, jogelmélettel, irodalomelmélettel foglalkozó kollégákat egyaránt.

3. Alkotmányosság, emberi jogok, szabadságjogok válság idején

Szekcióvezető:

Smuk Péter

(egyetemi tanár, Nemzeti Közszolgálati Egyetem; egyetemi tanár, Széchenyi István Egyetem)

E-mail: smuk.peter@sze.hu

A 2020-ban kialakult pandémia egyik egyértelmű következménye volt az államok rendkívüli megerősödése. A válsághelyzetben kialakult tünetek kezelése és a járvány terjedésének korlátozása érdekében is az állami cselekvés szükségességét vagy kizárólagosságát hangoztató álláspont terjedt el szerte a világban. Szükségünk van az állami aktív szerepvállalására és támogatására az egészségügyi ellátások biztosítása, a gazdasági visszaesés mérséklése, a járvány terjedésének lassítása és jövőbeni visszatérésének megakadályozása érdekében egyaránt. Ezeket a feladatokat aligha vállalhatta volna fel valamely más társadalmi szereplő, hiszen az intézkedések a mindennapi együttélési szabályainkhoz képest drasztikusak: lezárt határok, átszervezett kórházak, személyi-közösségi érintkezések korlátozása, bezárt intézmények, hatalmas költségű eszközbeszerzések.

A drasztikus válságkezeléshez az állam különleges felhatalmazást igényelt sok országban, így Magyarországon is. A kormányzat számára jogállamban jogilag szabályozott keretek között lehetséges e különleges eszközrendszer biztosítása, ám nem minden esetben álltak rendelkezésre azok az intézményesültnek nevezhető eljárások, amelyeket csak „élesíteni” kellett volna. Ezért megannyi közjogi kérdést és problémát vetett fel, amikor a kormányok a pandémia kezdetén gyors felhatalmazást kértek. Továbbá immár több mint egy éves tapasztalatunk is van arról, miként élt a kormányzat ezen felhatalmazással, és milyen változásokat hozott a válság az alkotmányos intézmények működésében, az állami intézkedések révén korlátozott szabadságjogok tekintetében. Megkerülhetetlen az a kérdés is, hogy ezek a változások átmeneti jellegűek-e, vagy hosszabb távon is velünk maradnak, mintegy maradandó nyomot hagyva a szabadságjogainkon és az állam működésén.

A panel körbejárja és elemzi azokat a közjogi és politikai jelenségeket, amelyek a kormányzatok számára adott rendkívüli felhatalmazással merültek fel, és meghatározó hatással bírtak az állami-önkormányzati szervek működésére, szabadságjogaink gyakorlására. A panel nyitott minden olyan témára, amely az alkotmányos felhatalmazást és annak kereteinek tiszteletben tartását, a különleges jogrendet, az egyes alapjogok gyakorlását, az állami szervek működésének változását s mindezek (köz)jogi, politikai aspektusait kívánja bemutatni, értékelni, akár hazai, akár nemzetközi perspektívában.

MAGYAR POLITIKATUDOMÁNYI TÁRSASÁG
HUNGARIAN POLITICAL SCIENCE ASSOCIATION

4. Közpolitika és válságkezelés

Szekcióvezető:

Boda Zsolt

(Társadalomtudományi Kutatóközpont Politikatudományi Intézet)

E-mail: Boda.Zsolt@tk.hu

A szekció a közpolitikai folyamattal, annak elemeivel és aktoraival foglalkozó előadás-javaslatokat várja. Ennek megfelelően jelentkezni lehet például a közpolitikai napirend meghatározásával, a döntéselőkészítéssel, a közpolitikai döntéssel, a megvalósítással vagy a közpolitikák értékelésével; a közpolitikai aktorok tevékenységével; és a kormányzati vagy egyéb, a közpolitikák szempontjából releváns intézmények működésével foglalkozó előadásjavaslatokkal. A vándorgyűlés tematikus fókuszának megfelelően különösen bátorítjuk az általában a válságkezeléssel és különösen a járvánnyal foglalkozó közpolitikai vonatkozású előadásokat. Az ideális előadás a közpolitikai tanulmányok (policy studies) elméleteit alkalmazza és teszteli hazai adatokon. Elsősorban a hazai folyamatokat elemző vagy komparatív megközelítést alkalmazó, empirikus kutatások eredményeit bemutató előadásokat várunk, de elméleti témájú javaslatokat is örömmel fogadunk.

MAGYAR POLITIKATUDOMÁNYI TÁRSASÁG
HUNGARIAN POLITICAL SCIENCE ASSOCIATION

5. Technokrácia, szakértelem, válságkezelés

Szekcióvezető:

Ványi Éva

(egyetemi docens, Budapesti Corvinus Egyetem Politikatudományi Tanszék)

E-mail: eva.vanyi@uni-corvinus.hu

A 2020-as és 2021-es év, a koronavírus válság minden korábbinál jobban felértékelte a szakértelem szerepét mind a nemzetközi, mind a politikai döntéshozatalban. A politikatudományban jártas szakértők és érdeklődők egyaránt megjegyezték, hogy az egészségügyi válsághelyzet kezelésében (talán) soha nem látott módon támaszkodtak a politikusok a járványügyi, egészségügyi és gazdasági szakemberekre, amelynek során a közpolitikai döntések mentén nagy hangsúllyal jelentek meg speciális szakmai érvek és szakértők. Ugyanakkor a politikatudománynak már régóta témája a politika és a szakértelem, a technokrácia kapcsolata. Az utóbbi években is jelennek/jelentek meg új fogalmak a témakörben (technokrata populizmus). A szekció célja ennek a sajátos kapcsolatrendszernek további megértését elősegíteni. A szekcióba olyan előadásokat várunk, amelyek akár a koronavírus válság kapcsán, akár azon túlmenően foglalkoznak a politika és szakértelem találkozási pontjaival a politikai döntéshozatalban, a közpolitika területén, a politikusok kiválasztódásában, változásai, vagy egyéb kapcsolódó területek mentén.

MAGYAR POLITIKATUDOMÁNYI TÁRSASÁG
HUNGARIAN POLITICAL SCIENCE ASSOCIATION

6. A társadalomtudományok koronavírus idején

Szekcióvezető:

Balogh László Levente

(egyetemi docens, Debreceni Egyetem)

E-mail: balogh.laszlo@arts.unideb.hu

A nagyhatású történelmi és politikai események társadalomtudományi és társadalomfilozófiai elemzése általában jóval az események megtörténte után születnek meg. Ez többnyire azért van így, mert a tudományoknak idő kell, hogy felmérjék az események jelentőségét és jelentését, megfelelő értelmezési keretre és fogalomkészletre van szükségük ahhoz, hogy az adott jelenségek sajátosságait vagy egyedülálló vonásait meg lehessen ragadni. A mai koronavírus járványhoz azonban mintha másként viszonyulnának a társadalomtudományok, úgy tűnik, nem engedhetik meg maguknak, hogy a kérdést csupán természettudományi, technikai vagy politikai szempontból közelítsék meg. Ma még ugyan képtelenek vagyunk belátni az egyre inkább kiszámíthatatlan és állandóan újabb fordulatokat vevő folyamat következményeit, a politikatudomány és a politikai filozófia azonban nem engedhetik meg maguknak, hogy ne reflektáljanak a helyzetre a maguk módszereivel, és ne próbáljanak meg beazonosítani jelenségeket a maguk fogalmaival, még ha tisztában is vannak ezek korlátozott értelmező erejével. A legfontosabb az, hogy felhívják a figyelmet a folyamatok látható és láthatatlan veszélyeire az alarmizmus csapdáját elkerülve. Természetesen lehet vitatkozni azon, hogy ezek a módszerek és fogalmak mennyire alkalmasak az adott jelenségek megragadásához, de a vitákat el kell kezdeni, és ebben a társadalomtudományoknak, és különösen a politikatudománynak meghatározó szerepet kell játszania.

MAGYAR POLITIKATUDOMÁNYI TÁRSASÁG
HUNGARIAN POLITICAL SCIENCE ASSOCIATION

7. Politikai vezetés és döntéshozatal válsághelyzetben

Szekcióvezető:

Körösényi András

(kutatóprofesszor, Társadalomtudományi Kutatóközpont Politikatudományi Intézet)

E-mail: Korosenyi.Andras@tk.hu

Az elmúlt egy-másfél évtizedben megnövekedett az érdeklődés a politikai vezetés kutatására a nemzetközi és hazai politikatudományban. A szakirodalom egyik toposzává vált az a tézis, hogy a válsághelyzetben kiemelkedő szerephez jutnak a politikai vezetők és megváltozik a döntéshozatal jellege is. A szekció egyaránt nyitott a téma demokrácia- és politikaelméleti, interpretatív és empirikus, vagy azokat kombináló megközelítések előtt. Egyaránt helyet kaphatnak a szekcióban elméleti problémák, összehasonlító elemzések és konkrét esettanulmányok, továbbá a koronavírus-járvány nyomán keletkezett válsághelyzet és más, „hagyományos” politikai válságtípusok összehasonlítása.

MAGYAR POLITIKATUDOMÁNYI TÁRSASÁG
HUNGARIAN POLITICAL SCIENCE ASSOCIATION

8. A válság gazdasági és társadalmi következményei

Szekcióvezető:

Bíró-Nagy András

(tudományos főmunkatárs, Társadalomtudományi Kutatóközpont Politikatudományi Intézet)

E-mail: biro-nagy.andras@tk.hu

A koronavírus nemcsak az utóbbi évtizedek legsúlyosabb egészségügyi kihívása elé állította a világot, de a korlátozó intézkedések nyomán régen látott súlyosságú gazdasági és szociális válsággal is meg kell küzdeniük a kormányoknak. A gazdasági és társadalmi következmények ugyanakkor nagyban a válságkezelő közpolitikai intézkedéseken múlnak. Az ezekben az években megrendezett választások eredményét pedig részben a válságkezelések társadalmi percepciója is eldöntheti. E szekció örömmel lát minden olyan kutatást, amely empirikus alapon dolgozza fel a koronavírus-járvány gazdasági és társadalmi következményeit, akár a magyar folyamatokat, akár a nemzetközi trendeket összehasonlító perspektívában vizsgálva. Szintén minden olyan tanulmánynak itt a helye, amely azt mutatja be, hogy a társadalom különböző csoportjait miként érintette a válság, illetve miként vélekednek a választók a válságkezelés minőségéről. A gazdasági és szociális válsághelyzet politikai következményeit, a politikai erőviszonyokra gyakorolt hatásait is érinti a szekció.

MAGYAR POLITIKATUDOMÁNYI TÁRSASÁG
HUNGARIAN POLITICAL SCIENCE ASSOCIATION

9. Válság és politikai kommunikáció

Szekcióvezető:

Merkovity Norbert

(egyetemi docens, Szegedi Tudományegyetem; adjunktus, Nemzeti Közszolgálati Egyetem)

E-mail: merkovity@juris.u-szeged.hu

Az elmúlt évtizedben jelentősen átalakult a politikai kommunikáció eszköztára, platformjai, stílusa és a kampányokban betöltött szerepe. Donald Trump és az autokrata vezetők világszerte új szintre emelték a félelem politikáját a bevándorlókkal (afrikaiakkal, ázsiaiakkal, dél-amerikaiakkal) szembeni félelem táplálásával, miközben démonizálták a muszlimokat és más csoportokat. Számos populista irányzat képes kihasználni ezeket a kommunikációs paneleket, például a tények relativizálását és az álhírek terjesztését, amikor az állampolgárok szavazatait kérik, miközben százezrek életét követeli a COVID-19 világjárvány. Milyen dinamikával működnek ezek a folyamatok? Hogyan lehet küzdeni ellenük? Milyen esetek, események jellemzik az átalakult politikai kommunikációt? Miként kapcsolódik mindez a médiaműveltséghez vagy az újságírói szakmai etika változó normáihoz?

MAGYAR POLITIKATUDOMÁNYI TÁRSASÁG
HUNGARIAN POLITICAL SCIENCE ASSOCIATION

10. Döntéshozatal és válságkezelés az Európai Unióban

Szekcióvezető:

Arató Krisztina

(egyetemi tanár, ELTE ÁJK Politikatudományi Intézet)

E-mail: krisarato@ajk.elte.hu

Az Európai Unió az elmúlt évtizedben számos válsággal küzdött – az Eurózóna, a migráció, a Brexit, az euroszkepticizmus okozta válságok miatt az évtizedet a többszörös válság (multiple crisis) időszakának is nevezik. Ebben a helyzetben jelentkezett a COVID-19 válság, ami új perspektívába helyezte az Európai Uniót és a válságkezelést. Vajon miben hasonlít, és miben különbözik a COVID-19 járvány okozta válsághelyzet a többi válságterülethez? Hogyan értelmezhető az uniós és a tagállami szint közötti munkamegosztás a járványhelyzet okozta feladatok ellátásában? A szekcióban megvizsgáljuk a járvány kiváltotta válságkezelés intézményi, szakpolitikai és általános Európa-politikai dimenzióit. Olyan előadásokat is várunk, amelyek az Európai Uniónak a járványhelyzettel nem szorosan összefüggő, de fontos kihívásaival kapcsolatosak.

MAGYAR POLITIKATUDOMÁNYI TÁRSASÁG
HUNGARIAN POLITICAL SCIENCE ASSOCIATION

11. A Globális Dél és a pandémia, nemzetközi szervezetek a COVID-19 szorításában

Szekcióvezető:

Tarrósy István

(egyetemi docens, PTE Politikatudományi és Nemzetközi Tanulmányok Tanszék;
központvezető, PTE Afrika Kutatóközpont)

E-mail: tarrosy.istvan@pte.hu

A szekció fókuszában a Globális Dél fejlődő és feltörekvő államai és nem-állami szereplői állnak: a COVID-19 pandémia jelentette kihívások tekintetében vizsgáljuk meg a közöttük tetten érhető dinamikákat, az egyes együttműködések és konfliktusokat, a transznacionális hatások kiváltotta változások általuk történő értelmezését és kezelését. Hangsúlyt helyezünk a multilaterális szervezetek reakcióira, döntéseire és azok megvalósulására a járvány vonatkozásában. Foglalkozunk a kínai maszk- és vakcina-diplomáciával, az urbanizáció felgyorsulásával jelentkező egészségügyi kihívásokkal, az afrikai iszlamista erőszakszervezeteknek a pandémia alatt kibontakozó tevékenységével, az ENSZ, a WHO és a regionális gazdasági közösségek, interkontinentális integrációs szervezetek programjaival és hozzáállásával, mindvégig kritikus elemző szemüvegen keresztül feldolgozva egy-egy esetet.

12. Választások és választók a COVID árnyékában: közvélemény, választások és azok hatásai

Szekcióvezető:

Szabó Andrea

(tudományos főmunkatárs, Társadalomtudományi Kutatóközpont Politikatudományi Intézet;
adjunktus, ELTE ÁJK Politikatudományi Intézet)

E-mail: szabo.andrea@tk.hu

A koronavírusjárvány árnyékában több választást is tartottak szerte a világon. Ezek közül is kiemelkedik az Amerikai Egyesült Államok elnökválasztása, de Európában megtartották a francia önkormányzati választásokat, vagy éppen Németországban a tartományi választások egy részét. Magyarországon pedig 2020. október 11-én időközi országgyűlési választást rendeztek.

Kérdés persze az, hogy a pandémia hogyan befolyásolja egyrészt a választás intézményét, másrészt a választók magatartását. Vajon, egy komoly egészségügyi kockázatot hordozó, társadalmi szintű cselekvéshez, mint a választáson való részvételhez, ugyanazok a funkciók tapadnak-e, vagy teljesen más jelent, mint békeidőben? Másrészt a választók vajon képesek-e belátni, és ha igen hogyan és miért, hogy járvány ide, járvány oda, a demokráciának működnie kell, ezért a szokásosnál is komolyabb egyéni áldozatokat kell hozni az X behúzásához? Ennek fényében a hagyományos választói magatartás elméletek képesek-e leírni a 2020-ban és 2021 tavaszán zajló folyamatokat? Miért van az, hogy míg az USA-ban rekordrészvétel mellett tartották az elnökválasztást, Franciaországban rekord alacsony volt az önkormányzati választások részvételi aránya? Megannyi kérdés, amely jelzi, hogy a világjárvány a választással, a választókkal kapcsolatos gondolkodásmódot, elméleteket is új perspektívába helyezi.

A szekció egyik célja, hogy a koronavírus-járvány árnyékában értékelje a 2020-ban és 2021 tavaszán lezajlott választások hatásait és következményeit. A teoretikus jellegű és empirikus adatokon nyugvó előadások vizsgálhatják a közvélemény alakulását, magukat a választási eredményeket, a választások rövid és hosszú távú hatásait és következményeit, valamint azt a társadalmi közeget, amelyben a választásokat lebonyolították. A szekció másik célja, hogy az elhangzó előadások tágabb értelemben, politikai szocializációs szempontból elemezzék a választások jelentőségét, a nyugati országok, illetve a magyar politikai kultúra alakulására gyakorolt hatásait.

Végül, bár a szekció fókuszában a választások állnak, szívesen fogadunk más, politikai viselkedéssel, illetve a szocializáció aktuális, témához kapcsolódó kérdéseivel foglalkozó előadásokat is.

13. A helyi és regionális kormányzás válsághelyzetben

Szekcióvezetők:

Pálné Kovács Ilona

(akadémikus, Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont; egyetemi tanár, PTE);

Dobos Gábor

(tudományos munkatárs, Társadalomtudományi Kutatóközpont Politikatudományi Intézet,
NKE EJKK Politika- és Államelméleti Kutatóintézet)

E-mail: dobos.gabor@tk.hu

A hazánkat 2020-ban elérő COVID-járvány sajátossága, hogy egyszerre érinti az ország egészét és jelentkezik konkrét helyi problémák képében. Az ilyen helyzetekben az egyik legalapvetőbb kérdés, hogy a válságkezelés során miként alakul a központi kormányzat és a helyi önkormányzatok közötti viszony a döntéshozatali kompetenciák terén. Amíg a járványhelyzet hatására számos országban megnőtt a helyi szint szerepe, Magyarországon a központi kormányzat elsősorban végrehajtóként tekintett az önkormányzatokra – a 2010 után lezajló centralizációs folyamatokkal összhangban. Ebben természetesen szerepet játszott a konkrét pártpolitikai helyzet is, a 2019-es önkormányzati választások után a „központi vs. helyi” szembenállás gyakran a Fidesz és az ellenzék összecsapásának leképeződéseként volt értelmezhető.

A járványhelyzet egyértelműen hatott az önkormányzati rendszerre: megváltoztak az önkormányzaton belüli viszonyok (a polgármesterek önálló döntéshozatali jogával), jelentősen csökkent a helyi szint pénzügyi mozgásteré, változott a középszintű kormányzás helyzete. A járvány hatással volt a közszolgáltatások szervezésére, a digitális kormányzásra, a helyi kommunikációra és a civil társadalomra is, de kikényszerített konkrét, helyi szintű válságkezelési lépéseket is.

A fenti témákkal foglalkozó munkák mellett a szekció várja más, a helyi és középszintű kormányzáshoz kérdéséhez kapcsolódó előadásokat is.

MAGYAR POLITIKATUDOMÁNYI TÁRSASÁG
HUNGARIAN POLITICAL SCIENCE ASSOCIATION

14. COVID and politics

Szekcióvezető:

Nagy Levente

(egyetemi docens, Debreceni Egyetem)

E-mail: nagy.levente@arts.unideb.hu

COVID-19 has not just impacted but will likely affect every aspect of our lives for years to come. Because of the severity of the pandemic, political leaders must tackle COVID-19, and scientists should step up to study and analyse the political, economic and social impacts and the probable consequences of the crisis. From social science perspectives we should try to answer fundamental questions such as: The right balance between Science and Politics; Political Leaders and the Crisis Management; Effective Leadership and core Democratic Values; Crisis Communication; COVID-19 and the role of the Media; COVID-19 and its Consequences (Minimizing the social, economic and political consequences of the epidemic; Geopolitics, Nationalism and Global Solidarity; Foreign Affairs and Security Policy).

Submitted abstracts should relate to one or more of the topic areas mentioned above (theoretical and/or empirical perspectives are both welcome).